

Likebehandling og internkontroll som tema i forvaltningsrevisjon

NKRFs fagkonferanse
Arendal 16.6.09

Linda Asp
Forvaltningsrevisor

Østfold kommunerevisjon IKS

Interkommunal revisjonsordning

Hva er "likebehandling"?

- Ulovfestet forvaltningsrett
  - "Like tilfeller skal behandles likt" som grunnprinsipp for myndighetsutøvelse
  - Vanskelig å avgjøre entydig hva dette innebærer
- Myndighetsmisbrukslæren
  - Forbud mot usaklige hensyn, vilkårlige og/ eller sterkt urimelige avgjørelser
- Kobling til rettssikkerhetsbegrepet og forvaltningens anvendelse av rettsregler
  - Konkretisert gjennom forvaltningsloven, offentlighetsloven og særlov

Østfold kommunerevisjon IKS

Interkommunal revisjonsordning

Hva vi har gjort på området likebehandling og internkontroll

- Moss:
  - ”Likebehandling i Moss kommune”, 2007
  - ”Likebehandling i Moss kommune – videre undersøkelser”, 2007
  - ”Oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjekt ”Likebehandling””, 2008
  - Gjennomgang av alle byggesaker i Moss kommune siste fem år, 2009-?
- Hvaler, Halden, Rygge, Sarpsborg:
  - ”Likebehandling i saksbehandling etter Plan- og bygningsloven”, 2008-2009
- Konkrete undersøkelser
  - Fredrikstad: ”Behandling av vann- og avløpssaker. Oppfølging av foranalyse”
  - Hvaler: ”Cardio-saken”
  - Halden: ”Tomtesaken ved Femsjøen”

Fire hovedtyper av utfordringer

- Teoretiske utfordringer/ utledning av revisjonskriterier
- Strategiske og praktiske utfordringer
- Etske dilemmaer
- Utfordringer knyttet til resultatet av undersøkelsene

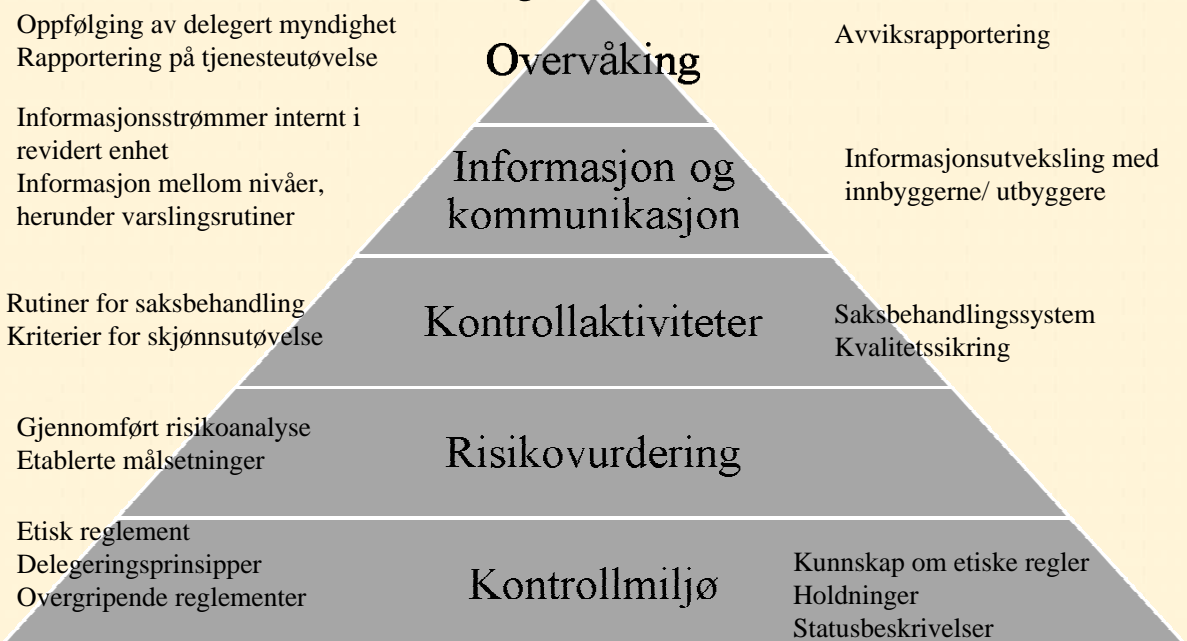

Teoretiske utfordringer / utledning av revisjonskriterier

- Operasjonalisering av ulovfestet rett
  - Forvaltningsloven og særlovgivning
- Fra krav om likebehandling til internkontroll
  - Kommuneloven § 23 nr.2:
” ... Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjer, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.”
  - COSO

Teoretiske utfordringer/ utledning av revisjonskriterier

Strategiske og praktiske utfordringer

- Materiell vs. prosessuell tilnærming
  - Riktige vedtak vs. riktig saksbehandling
- Avgrensning av prosjekt
  - Sektor
  - Politisk og/ eller administrativt nivå
- Faktainnsamling
  - Tradisjonell forvaltningsrevisjon vs. kreative undersøkelser
  - Praktiske utfordringer
- Ting Tar Tid!

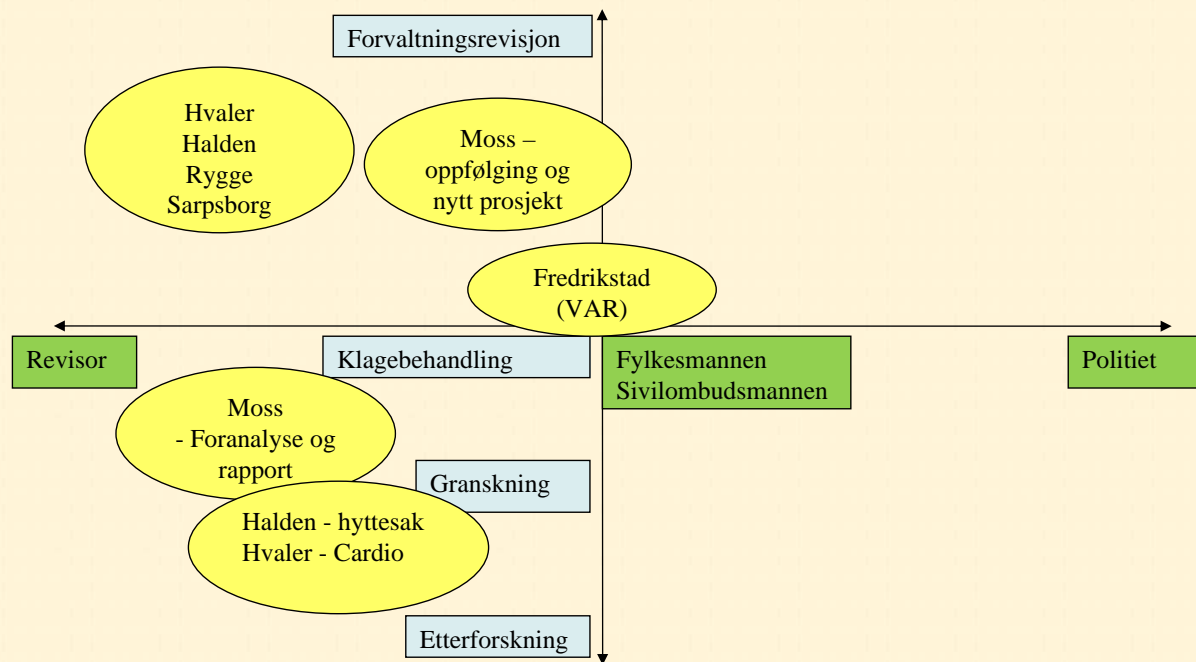

Etiske dilemmaer

- Forvaltningsrevisjon, granskning eller etterforskning?
- Hva sier vi til hvem og når?
- Varslere – hvordan håndtere dem?
- Revisor, jurist, fylkesmann eller sivilombudsmann?

Våre løsninger...

Østfold kommunerevisjon IKS

Interkommunal revisjonsordning

Utfordringer ved resultatene av undersøkelsene

- Faglig trygghet i vurderinger og konklusjoner
  - Plan- og bygningsrett som særlig utfordrende rettsområde
- Ikke gå utover revisors rolle og mandat
  - Vurderinger på systemnivå, ikke leke ”hobbyjurister”
  - Hva med informasjon vi ikke kan dokumentere?
- Rapportens legitimitet og nytteverdi for kommunene
  - ”Oppdragende effekt”
  - Stille rimelige krav til internkontroll

Østfold kommunerevisjon IKS

Interkommunal revisjonsordning

Hvordan har vi opplevd det?

Spørsmål å ta med seg hjem...

- Er det ulikebehandling når politikere tar politiske beslutninger i favør eller disfavør av enkeltpersoner?
- Hvor går grensen mellom ulikebehandling og politisk korrupsjon?
- Hvilke samfunn har mest ulikebehandling; de med mange klagesaker og påstander ”på bygda”, eller de uten?
- Hva prosjektets suksesskriterium – å avdekke ulikebehandling i én eller et fåtall saker, eller å skape bevissthet i kommunen?

Våre rapporter kan lastes ned fra

www.okrev.no

Takk for oppmerksomheten!

Østfold kommunerevisjon IKS

Interkommunal revisjonsordning